

BALTICA 2002

LIETUVA

TARPTAUTINIS
FOLKLORO
FESTIVALIS

Tarptautinis folkloro festivalis BALTICA rengiamas nuo 1987 metų ir tarpvalstybiniu susitarimu pamečiui vyksta trijose Baltijos šalyse - Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Festivalis priklauso CIOFF (Tarptautinė folkloro festivalių organizavimo taryba prie UNESCO). BALTICA skiriama pasaulio tautų tradicijų įvairovei pažinti ir reprezentuoja autentišką folklorą, natūraliai besitiesiančias arba rekonstruotas istorines skirtingų tautų kultūros tradicijas. Dainos, šokiai, instrumentinė muzika, taip pat papročiai, amatai, nacionalinė virtuvė - visa, kas atspindi kiekvienos tautos unikalumą, savitumą, rūpi festivalio rengėjams ir žiūrovams.

Šių metų festivalyje tikimasi išryškinti pozityviausius, susikalbėjimą skatinančius pradus, kuriuos teikia įvairių tautų kultūros. Nes būtent jos yra išstobulinusios vertybes, harmonizuojančias žmogaus egzistenciją įvairiose jo gyvenimo plotmėse - šeimoje, bendruomenėje, tautoje, tarp tautų, pasaulyje ir visatoje.

PROGRAMA

Liepos 2, antradienis

- 19.00 Koncertas KAD AŠ DAINAVAU, TOLI GIRDĖJOS
Bernardinų bažnyčioje (Maironio g. 10)

Liepos 3, trečiadienis

- 16.00 Koncertai vaikštyinės Vilniaus gatvėse ir aikštėse
18.00 PRADŽIOS koncertas Nacionaliniame dramos teatre (Gedimino pr. 4)

Liepos 4, ketvirtadienis – ŠEIMOS DIENA

- 10.00 Kūrybinė laboratorija Lietuvos liaudies kultūros centre (Barboros Radvilaitės g. 8)
16.00 Festivalio miestelis Sereikiškių parke: koncertai, tradicijų, amatų,
nacionalinės virtuvės pristatymas
19.00 Koncertas vakaronė Sereikiškių parke
Festivalio renginiai Jurbarko ir Trakų rajonuose

Liepos 5, penktadienis – BENDRUOMENĖS DIENA

- 10.00 Kūrybinė laboratorija Lietuvos liaudies kultūros centre (Barboros Radvilaitės g. 8)
16.00 Festivalio miestelis Sereikiškių parke: koncertai, tradicijų, amatų,
nacionalinės virtuvės pristatymas
19.00 Koncertas vakaronė Sereikiškių parke
*Festivalio renginiai Širvintų rajone ir Lietuvos liaudies buities muziejuje
Rumšiškėse*

Liepos 6, šeštadienis – VALSTYBĖS DIENA

- 12.00 Iškilminga Valstybės dienos ceremonija Simono Daukanto aikštėje
13.00 Koncertai miesto aikštėse ir skveruose
15.00 Festivalio miestelis Sereikiškių parke: koncertai, tradicijų, amatų,
nacionalinės virtuvės pristatymas
20.00 Koncertas OI VALIOJ VALIOJ, LIETUVA, skirtas Valstybės dienai,
Sereikiškių parke. Dalyvauja ŽAS, Marijonas Mikutavičius, Algirdas Kaušpėdas,
Veronika Povilionienė, DJ Saga ir kiti.

Liepos 7, sekmadienis – PASAULIO DIENA

- 15.00 Festivalio miestelis Sereikiškių parke: koncertai, tradicijų, amatų,
nacionalinės virtuvės pristatymas
18.00 PABAIGOS koncertas ir vakaronė Sereikiškių parke

PRANCŪZIJA

LES BIROUSSANS

Biro miestelis įsikūręs Pietų Pirėnų regione, pietinėje Prancūzijoje, šalia Ispanijos sienos. 1921 metais mokytojas Alphonse Sentein kartu su savo bendraminčiais įkūrė asociaciją, kuri siekė iš naujo suburti po Pirmojo pasaulinio ka-

ro išsibarsčiusią miestelio bendruomenę, rinko ir propagavo savo krašto istoriją, papročius, dainas, šokius. Kartu su asociacija savo veiklą pradėjęs folkloro ansamblis *Les Biroussans* (Biro miestelėnai) priklauso Nacionalinei Prancūzijos folkloro ansamblių konfederacijai.

Biro krašto dainose, instrumentinėje muzikoje ir šokiuose jaučiama ispanų muzikos bruožų. Temperamentingi, išraiškingi šokiai yra lydimi savitos dainavimo technikos ir tradicinių muzikos instrumentų: kaimiško medinio obojaus, diatoninio akordeono, smuiko ir tamburino. Ansamblis atlieka dviejų istorinių laikotarpių šokius – XIX a. I pusės tradicinius savo krašto šokius ir vėlyvesnius, išmokus iš Prūsijos karo grįžtančių kareivių (mazurkas, polkas, valsus, škotiškus šokius ir kt.).

Biro miestelėnų šventinis kostiumas – tamsus, juodųjų avių spalvos. Ypatinga detalė – smailianosės klumpės, kurias anksčiau vaikinai per paskutines sužadėtuvių laikotarpio Kalėdas dovanodavo savo išrinktosioms. Kuo klumpių nosis smailesnė, tuo meilė karštesnė.

ITALIJA

LUCIGNANA

Lucignano kaimelio, įsikūrusio Arezzo apylin kėse, Tuscany regione, žmonės kasmet prisimena ir pažymi tradicinę šventę „Maggiolata“. Tai viduramžių laikų Gegužės žydėjimo šventė. Viena pagrindinių šio renginio dalių – liaudies šokių grupė, įsikūrusi 1937 metais.

Lucignano šokėjai reprezentuoja Tuscany regiono kultūrą (dainas, šokius, instrumentinę muziką), kuri buvo suklestėjusi Habsburgų Lotaringiečių laikais. Jų tautiniai kostiumai atkurti pagal 18-19 a. kaimo rūbus. Na, o atlikdami istorinius Florentine periodo renesansinius šokius, jie pasipuošia net 15 a. rūbais.

Per pastarąjį dešimtmetį kolektyvas surengė per 300 koncertų įvairiose Europos šalyse, Amerikoje ir Japonijoje.

JUGOSLAVIJA

MOBA

Šis septynių moterų ansamblis, įsikūręs 1993 metais Belgrade, yra viena iš nedaugelio profesionalių grupių Serbijoje, atliekančių senąsias savo krašto dainas tradicine maniera. *Moba* dainininkės jų mokosi iš autentiškų įrašų, kuriuos pačios užfiksuoja arba susirenka iš įvairių muzikos archyvų. Moterys, iš kurių trys yra etnomuzikologės, dvi etnologės ir dvi lingvistės, yra gimusios ir užaugusios miesto kultūroje, tačiau jos studijuoja liaudies tradicijas, renka ir atlieka autentiškas dainas iš visų regionų, kuriuose serbai gyvena ar gyveno (Serbijos, Bosnijos, Hercogovinos, Montenegro, Slavonijos, Slovėnijos, Vengrijos, Rumunijos ir Makedonijos).

Ansamblis daug koncertuoja savo šalyje ir svetur. 1995 metais *Moba* sėkmingai reprezentavo serbų vokalinę liaudies muziką I Balkanų festivalyje Thessaloniki mieste.

KROATIJA

BRODA

Folkloro ansamblis, įkurtas 1948 metais Slavonški Brod mieste, jungia apie 300 dalyvių. Jame yra trys dainininkų ir šokėjų grupės – vaikų, parengiamoji ir reprezentacinė – bei trys instrumentinės grupės.

Ansamblio dalyviai atstovauja tradicinei Slavonijos regiono liaudies muzikai bei atlieka visų Kroatijos vietovių choreografinį folklorą. Pasirodymus lydi tambouritzų (Balkanų šalyse paplitusių instrumentų, panašių į mandoliną) akompanimentas.

Per penkiasdešimt gyvavimo metų ansamblis aplankė gausybę tarptautinių folkloro festivalių Anglijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Slovakijoje, Egipte, Portugalijoje, Ispanijoje, Lenkijoje ir kitose valstybėse.

Ansamblis ne tik dainuoja ir šoka, bet organizuoja seniausią visoje Kroatijoje folkloro festivalį „Brodsko kolo“.

ESTIJA

TSIBIHÄRBLÄSEQ ir HELBI KOOR

Setomaa – setų kraštas, ypatinga istorinė etninė teritorija tolimiausiame pietryčių Estijos pakraštyje. Ji ribojasi su Pskovo ežeru, Rusija, Latvija. Setų žmonės stengiasi išsaugoti savo kalbą, tradicijas ir gražius, originalius liaudiškus audeklus.

1983 metais nedideliame Helbi kaime į folkloro ansamblį *Helbi Koor* susibūrė vyresnio amžiaus (65-80 metų) moterys, kurios atlieka senąsias, tipiškas, dažnai improvizacinio pobūdžio setų krašto dainas. Moterys kartais dainuoja kartu su vaikais ir jaunimu, taip perduodamos jiems savo žinias.

Gretimame Obinitsa kaime 1986 metais įsikūrė vaikų folkloro ansamblis *Tsibihärbläseq* (tai setų dialekto žodis, reiškias „kielės“). Ansamblio repertuare – senosios setų liaudies dainos, žaidimai, šokiai, kurių 10-18 metų amžiaus mergaitės išmoka iš savo močiūčių, mamų. Jaunosios dainininkės, bendraudamos su vyresnėmis, įsisavina autentišką dainų atlikimo manierą, senuosius šokius, taip pat mokosi setų dialekto, amatų, maisto gamybos paslapčių.

JAV

ZUNI DANCERS

Tradicinių Zuni šokių atlikėjai yra Pueblo indėnų, prieš tūkstantį metų gyvenusių vakarinėje Naujosios Meksikos valstijos dalyje, palikuonys. Sėslūs indėnai užsiima žemdirbyste, amatais (lvelyrika, keramika, pynimu, audimu), iki šiol praktikuoja tradicinius apeiginius šokius.

Šį kolektyvą įkūrė Roger Cellicion, norėdamas išsaugoti ir perduoti savo žinias vaikams. Jo sūnus Fernando Cellicion, dabartinis grupės vadovas, yra žinomas tradicinės fleitos muzikos atlikėjas, daug koncertavęs JAV ir Italijoje.

Zuni Dancer yra pelnę daugybę prizų šokių konkursuose, nuolat dalyvauja įvairiuose renginiuose. Jų pasirodymais žavėjosi japonai World music festivalyje Tokijuje, na, o savo šalyje Zuni šokėjai yra vieni iš nuolatinių valstybinių švenčių, parodų, indėnų genčių sueigų ir ceremonijų dalyvių.

Unikalūs Zuni šokius ir muziką yra fiksavę Vašingtono „Smithsonian Institution“ bei garso ir vaizdo įrašų kompanija „Oklahomos indėnų garsai“.

LATVIJA

TALSI ir SUSĀJI

Talsi – vienas gražiausių ir seniausių Latvijos miestų, įsikūręs kalvotoje centrinės Šiaurės Kurzemės dalyje, tarp Talsi ir Vilkuizas ežerų. Iki šių dienų išlikę senoviniai namai, gražūs parkai, sodai, siauros miesto gatvelės sukuria unikalų paveikslą.

Nedidelis 13 folkloro entuziastų ansamblis gyvuoja nuo 1991 metų, tačiau jau yra dalyvavęs folkloro renginiuose Latvijoje, Lietuvoje ir kituose kraštuose. Latvių tradicines kalendorines bei šeimos dainas, žaidimus, šokius, humoristinius apdainavimus ir romansus atliekantys žmonės aktyviai įsijungia į kultūrinį Talsi miesto, regiono ir visos šalies gyvenimą, nes, jų manymu, folkloras turi būti gyvybingas.

Ansamblis *Susāji* miestelyje (Balvi apskrityje) susibūrė 1994 metais. Ansamblio repertuara – įvairios tradicinės Susāji ir kaimyninių apylinkių dainos. Jų dainininkai mokosi iš vietinių patiekėjų, ieško mažiau girdėtų dainų.

Susāji dainininkai dalyvavo įvairiuose regioniniuose renginiuose, Baltica festivaliuose Latvijoje, taip pat Europos kultūrinio paveldo dienosose Turaidoje. 1997 metais įrašė kompaktinę plokštelę Estijos folkloro lobynui Tartu.

RUSIJA

ISTOKI ir DUCHOBORY

1978 metais Podolės miesto (Maskvos apylinkės) kultūros namuose Jelena Besonova įkūrė folkloro ansamblį, kuris išaugo į Pietų Pamaskvio tradicinės kultūros centrą „Istoki“ ir tapo tikru Pamaskvio rusų kultūros propaguotoju. Centre veikia vaikų ir suaugusiųjų folkloro ansambliai, kurie ne kartą buvo tarptautinių festivalių ir konkursų laureatai.

Jelenos ir Michailo Besonovų vadovaujamo centro veikla įvairiapusė – tai koncertai, šventės, ekspedicijos, folkloro ir amatų mokymas. Sukauptas didžiulis archyvas, kuriame gausu Maskvos ir Tulos apylinkių dainuojamojo folkloro, papročių. Centre rekonstruojamas liaudies kalendoriaus šventės ir apeigos, parengtas visas Maskvos apylinkių vestuvių apeigų ciklas.

Kartu su folkloro ansambliu *Istoki* festivalyje svečiuosis ir 6 autentiški folkloro atlikėjai – *Duchobory*. Tai Tulos apylinkėse gyvenantys rusai, kurių tėvai, 150 metų gyvenę tremtyje – Gruzijos rajone, Džavachetijoje, – sugebėjo išsaugoti savo etninį, religinį ir kultūrinį palikimą, glaudžius bendruomeninius santykius. Ypatingą dėmesį jie skiria religinio folkloro žodiniam perdavimui.

LENKIJA

WIERCHOWIANIE

Pietų Lenkijoje, Tatrų kalnuose, 1000 metrų virš jūros lygio, įsikūręs Bukowina Tatrzańska kaimas, ir vasarą, ir žiemą pritraukiantis tūkstančius turistų. Šios apylinkės žmonės draugiški, nuoširdūs, mylintys savo tarmę, muziką, šoki. Jau nuo 1926 metų nepertraukiamai gyvuoja folkloro ansamblis *Wierchowianie*. Jis, kaip ir kiti 7 saviveikliniai kolektyvai, liaudies amatų, folkloro ir tautodailės mokykla, veikia prie Bukovinos kultūros centro (Dom Ludowy).

Wierchowianie atlieka Podhalės regiono folklorą, griežia smuikais, įvairiais autentiškais piemenų instrumentais. Temperamentingi šokiai, vaivorykštės spalvomis žėrintys autentiški kalniečių kostiumai, įvairaus charakterio liaudies dainos ir melodijos – visa tai šiandien yra gyva tradicija Bukowina Tatrzańska kaime. Savo krašto folklorą ansamblis sėkmingai reprezentuoja Lenkijoje ir užsienyje. Neseniai kolektyvas laimėjo pagrindinį prizą XXXII Lenkijos kalnuotojo krašto folkloro festivalyje Zakopanėje.

DALYVIAI IŠ LIETUVOS

RĖMOLEE (Seda, Mažeikių r.), KUPKĖMIS (Kupiškis), REKETUKAS (Vilnius), kapela SMETONIŠKI BERNAI (Alytaus r.), Lazdinių-Adutiškio folkloro ansamblis (Švenčionių r.), Marcinkonių folkloro ansamblis (Varenos r.), SANTAKA (Sintautai, Šakių r.), ČIRULIS (Rokiškis), RATAA (Telšiai), IEVUZĖ (Videniškiai, Molėtų r.), A. Mieliauskas, K. Kuzmickas, P. Tamašauskas (Molėtų r.), KNITUVA (Kelmė), KURŠIUKAI (Klaipėda), INSULA (Telšiai), VERPETA (Kaišiadorys), DAGILĖLIS (Ukmergė), AIDIJA (Radviliškis), ŠEDUVA (Radviliškio r.), ŽELMENĖLIS, LEVINDRA (Utena), MALKESTA (Molėtai), AUDA (Šiauliai), GONDINGA (Plungė), Žemaitijos nacionalinio parko folkloro ansamblis (Plateliai, Plungės r.), Mosėdžio folkloro ansamblis (Skuodo r.), MĖGUVA (Palanga), KURŠIŲ AINIAI (Klaipėda), VERDAINĖ (Šilutė), VIEŠIA (Neveronys, Kauno r.), BLEZDINGA, PELŪNAS, GADULA, LOKYSTA (Kaunas), SEKLYČIA (Kėdainiai), LADUTA (Jonava), RASKILA (Birštonas), RADASTA (Trakai), STADAĖLĖLĖ (Druskininkai), DIEMEDIS (Kalvarija), Gražiškių ir Šilojų folkloro ansambliai (Vilkaviškio r.), ŠAKYNA (Šakiai), Jurės folkloro ansamblis (Kazlų Rūda);

Vilniaus folkloro ansambliai: VISI, DIJŪTA, JORĖ, TRYS KETURIOSE, VILNELĖ, VERDINGIS, NALŠIA, RADASTA, KODRAVAS, PORINGĖ, RATILIO, DUJA, ŪLA, SEDULA, ARINUŠKA.

KONCERTO

OI VALIOJ VALIOJ, LIETUVA DALYVIAI

ŽAS, Marijonas Mikutavičius, Algirdas Kaušpėdas, Veronika Povilionienė, BLEZDINGA, Linas Rimša, Gediminas Zujus, perkusinė grupė DJAMBO-PARTY, DJ Saga ir kiti.

RENGĖJAI

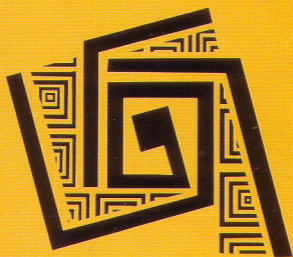
Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

Lietuvos liaudies kultūros centras

Jurbarko, Širvintų, Trakų rajonų savivaldybės

Lietuvos liaudies buities muziejus

BALTICA 2002

LIETUVA

TARPTAUTINIS
FOLKLORO
FESTIVALIS

KŪRYBINĖ ORGANIZACINĖ GRUPĖ

Vida Šatkauskienė (kūrybinės grupės vadovė), Arūnas Lunys (direktorius), Jūratė Šemetaitė, Inga Kriščiūnienė, Veronika Povilionienė, Roma Kraujalienė, Audronė Vakarinienė, Loreta Mukaitė, Dalia Usinavičienė, Audronė Ercmonaitė (dailininkė)

Lietuvos liaudies kultūros centras
Barboros Radvilaitės g. 8, LT –2600 Vilnius
Tel.: (8 22) 61 25 40, faks.: (8 22) 22 40 33,
El. paštas: lfcc@lfcc.lt, internetas: <http://www.lfcc.lt>

Sudarė Loreta Mukaitė ir Audronė Ercmonaitė

MECENATAS

PAGRINDINIAI RĖMĖJAI

LIETUVOS
rytas

Utenos trikotažas

AKCINĖ BENDROVĖ
"Nalšia"

Žemės ūkio bendrovė
KONTAUTĖLIAI

RĖMĖJAI

